

П. Г. УДХАУС
УСПЕХЪТ НА „МАКС“

Превод от английски: Стоян Бабалев, Красимира Маврова, 2001

chitanka.info

Успехът на ресторант „Макс“ — никой не го нарича „Макфарландс“ — е пълна мистерия. Не е на оживена улица, не е елегантен, дори не се рекламира. Няма оркестър, само пиано. И въпреки всички тези недостатъци, той е много популярен. В театралните среди е на почит, която може да накара рекламните светлини на много елитни заведения да позеленеят от завист.

Сигурен бях, че тук се крие някаква тайна. Невероятно би звучало Сохо^[1] да се мери, още по-малко да превъзхожда Пикадили, но когато нещата стоят точно по този начин, явно някъде в основата има любовна история.

Някой ми беше споменал небрежно, че Хенри, старият сервитьор, работи в „Макс“ още от самото начало.

— Аз ли? — попита Хенри, щом го запитах един следобед, когато нямаше много клиенти в заведението. — Разбира се.

— Тогава можете ли да ми кажете, кое беше онова нещо, което даде началния тласък за този небивал успех на ресторанта? Какви бяха причините, осигурили феноменалния му просперитет? Какво...

— С какво започнахме? Това ли искате да разберете? — прекъсна ме Хенри.

— Да. Можете ли да ми кажете как започна всичко?

— Аз ли? — отново попита Хенри. — Разбира се.

И след това ми разказа част от неписаната история на онзи Лондон, чиито дни започват там, където се губи човешката памет.

— Старият Макфарланд — започна Хенри — отвори ресторанта преди петнайсет години. Беше вдовец с един син и, както бихте се изразили, половин дъщеря. Имам предвид, че тя беше осиновена. Казваше се Кейти и беше дете на негов починал приятел. Синът се казваше Анди. Когато за първи път го видях, беше една мъничка луничава топчица — от ония мълчаливи деца, които не говорят много, но са инатливи като магарета. Колко пъти по онова време съм го первал по кратуната, за да свърши нещо, но той не търчеше при баща си, както повечето деца щяха да направят, а просто не казваше нищо и продължаваше да не прави каквото трябва. Такъв си беше Анди и колкото повече растеше, толкова и инатът му ставаше по-голям. А щом се върна от Оксфорд Колидж, когато баща му го повика — след малко ще ви разкажа защо — ченето му беше станало като нос на боен кораб.

Кейти беше моята любимка. Обичах Кейти. Всички обичахме Кейти.

Старият Макфарланд започна с две големи преимущества. Едното беше Жул, а другото бях аз. Жул беше от Париж и беше най-добрият готвач на света. А аз — бях работил вече десет години като сервитьор в „Гуелф“ и, няма да крия от вас, придавах специфичен колорит на мястото. Давах на Сохо храна за размисъл що е това екстра класа, повярвайте ми. Беше истинско падение за мен, може би... след „Гуелф“, но си казах, че ако ти дадат бакшиш в Сохо, може да са само два пенса, но са си твои, докато в „Гуелф“ около деветдесет и девет процента отиваха в джоба на някой оберкелнер кождер, под най-различни предлози. Всъщност възгледите ми по точно този въпрос бяха причина да се разделя със сплотения колектив на ресторант „Гуелф“. Оберкелнерът се оплакал на управителя, че съм го нарекъл тьпоглав вампир, а това бе само краят на обръщението ми към него.

Къде с моите усилия, къде с тия на Жул, „Макфарландс“ — по онова време не му казваха още „Макс“ — започна да събира клиента. Старият Макфарланд, който умееше да преценя кой човек си струва и кой не и винаги се отнасяше с мен повече като с брат, отколкото като със сервитьор, често ми казваше: „Хенри, ако това място се разработи, ще мога да изпратя момчето в Оксфорд Колидж“. Докато един ден той ми каза: „Хенри, изпращам момчето в Оксфорд Колидж“. И на следващата година наистина го изпрати.

Тогава Кейти беше на шестнайсет и беше назначена да работи като касиерка. Тя искаше да се занимава с нещо, да помага на стареца, така че той я сложи на един висок стол зад решетъчна стена с дупка в нея, откъдето връщаше рестото на клиентите. И нека да ви кажа, господине, че ако някой е останал недоволен, след като съм му сервирали вечерята, сготвена от Жул и след това си е побъбрил с Кейти през решетката, уверявам ви, няма да е доволен и ще мърмори дори и в рая. Защото Кейти беше много сладка и се разхубавяваше с всеки изминал ден. Говорих с шефа за това. Казах му, че е истинско изкушение момчето да стои на онова място пред очите на всички, както си и беше. А той ми каза да не се тревожа.

Аз така и направих.

Кейти беше луда по танците. Никой не знаеше за това тогава, но се оказа, че през цялото време редовно е взимала уроци. Ето къде беше

ходила следобедите, когато всички ние си мислехме, че е у приятелки. По-късно нещата се изясниха, но по онова време беше успяла да ни измами всичките. Момичетата са като малки майmunки, когато става дума да направят някоя хитрина. Например, мен наричаше чичо Бил, защото името Хенри винаги ѝ напомняло студено овнешко. Ако това го бе казал младият Анди, веднага бих го възнаградил с един по врата, но той никога не казваше такива неща. Сега като се замисля, той изобщо не беше по приказките. Беше постоянно замислен за нещо и никога не се усмихваше.

И така, младият Анди отиде да учи в колеж и аз му казах:

— Сега, малки дяволе, внимавай да не ни посрамиш там, иначе като се върнеш у дома, ще има шамари.

А Кейти каза:

— О, Анди, ще ми липсваш толкова много!

А Анди не каза нищо нито на мен, нито на Кейти, но ѝ отпрати, един особен поглед. Когато по-късно този ден я намерих да плаче, тя ми обясни, че е от зъбобола и аз отидох до аптеката на ъгъла, за да ѝ взема нещо обезболяващо.

Когато старецът получи инсулт и не можеше вече да ръководи бизнеса, Анди беше в средата на втората си година в колежа. Веднага последва още един удар и лекарят каза на шефа, че повече няма да може да става от леглото.

И така, извикахме Анди, той напусна колежа и се завърна в Лондон, за да поеме ресторанта.

Беше ми мъчно за момчето. Казах му го, според мен, с бащински тон. А той само ме погледна и отвърна:

— Благодаря ти много, Хенри.

— Така е било писано — казах аз. — Може пък и да е за добро. Може би е по-добре, че си пак у дома вместо сред ония млади дяволи в училището ти в Оксфорд, където човек лесно може да кривне от правия път.

— Ако мислеше по-малко за мен и повече за своята работа, Хенри — сряза ме той, — онзи господин там определено нямаше да има нужда да вика шестнайсет пъти за сервитьор.

Впоследствие се разбра, че случаят е точно такъв и въпросният господин си тръгна, без да ми остави бакшиш, което показва, че тези, които са състрадателни в този жесток свят, само губят.

Длъжен съм да уточня, че младият Анди много бързо даде да се разбере, че не е дошъл просто да бъде украшение на заведението. Ресторантът имаше само един шеф и това беше той. В началото на всички ни беше трудно да се държим почтително с едно хлапе, с чиято глава бяхме прекарвали приятни часове, набивайки й полезни неща за нейно собствено добро. Но много бързо той ми показва, че това е напълно възможно, стига да опитам и накрая се порт. Що се отнася до Жул и двамата младежи, които бяха щети да ми помагат поради увеличаване на работата, те направо скачаха като попарени и хукваха презглава само като ги погледнеш. Беше мъж със собствени методи, нашият Анди и, повярвайте ми, в „Макфарландс“ умееше да ги прилага.

И точно тогава, когато нещата уверено поеха напред в новото русло, Кейти изплю камъчето.

Направи го без много шум и неочаквано един следобед, когато бяхме само аз, тя и Анди. А си мисля, че нито тя, нито той знаеха, че аз съм там, защото бях се изтегнал на един стол в дъното за кратка почивка с вечерния вестник.

— О, Анди! — тихичко каза тя.

— Да, скъпа — отвърна той.

И тогава за първи път разбрах, че между двамата има нещо.

— Анди, трябва да ти кажа нещо.

— Какво има?

Тя се поколеба.

— Анди, скъпи, няма да мога да помагам повече в ресторанта.

Той я погледна силно изненадан.

— Какво искаш да кажеш?

— Аз постъпвам в театъра.

Едва не изпуснах вестника. Добре ли бях чул? Да вярвам ли на ушите си? Разбира се, че бях чул много добре.

Оттам, където бях седнал, виждах много добре лицето на Анди и повече не ми и трябваше, за да разбере, че ей сега ще се разрази истинска буря. Долната му челюст беше силно щръкнала напред. Забравих да ви кажа, че старецът беше умрял, горкият човечец, може би шест месеца преди това, така че сега Анди беше единственият шеф и собственик на този ресторант. И не само това, ами както си му е редът, беше поел и задължението да бъде опекун на Кейти, което пък

означаваше, че цялата власт беше в негови ръце и можеше да ѝ нарежда какво трябва и какво не трябва да прави. Знаех, че няма да допусне малката да започне театрална кариера. Анди не изпитваше топли чувства към сцената и не му беше по сърце да позволи на някое момиче, на което особено държи, да се пробва в този бранш. А когато Анди не харесваше нещо, той го казваше без заобикалки.

Каза го и сега.

— Няма да постъпваш в никакъв театър.

— Не ставай лош, скъпи Анди. Това е моят голям шанс. Защо трябва да постъпваш така?

— Нямам намерение да обсъждам този въпрос. Просто няма да отиваш там.

— Но това е много голям шанс. Работила съм упорито за тази възможност от години.

— Какво искаш да кажеш с това „работила съм“?

И тогава излезе наяве историята с школата по танци, която редовно бе посещавала.

Когато Кейти приключи с разказа си, челюстта на Анди изскочи с още един инч напред.

— Няма да постъпваш в никакъв театър — повтори той.

— Но това е наистина голям шанс. Вчера говорих с господин Менделбаум. Той ме видя как танцувам, беше много доволен и ми каза, че ще ми даде солова партия в новата постановка, над която работи.

— Няма да постъпваш в никакъв театър — повтори за кой ли път Анди.

Винаги съм казвал, че човек трябва да бъде тактичен. Ако си внимателен и подходиш с такт, можеш да накараш хората да направят всичко за тебе. Но ако само им пробутваш долната си челюст и им говориш със заповеднически тон, тогава те ти обръщат гръб и стават дръзки. Познавах Кейти добре и знаех, че би направила всичко за Анди, ако я беше помолил както трябва, но отношение като неговото в този момент не би приела никога. Разбира се, не можеш да набиеш в главата на младеж като Анди такива азбучни истини дори и с парен чук. Магаре си беше, магаре си и остана.

Тя пламна и не можейки повече да задържа гнева у себе си, извика:

— Разбира се, че ще постъпя.

— Знаеш ли какво означава това?

— Какво означава?

— Край на... всичко.

Тя запремига невярващо, все едно някой я беше зашлевил. След това вдигна гордо глава.

— Много добре! — каза тя. — Сбогом!

— Сбогом — каза Анди, твърдоглавото младо магаре и двамата излязоха от салона през различни врати.

По принцип не съм почитател на театъра, но понеже, така да се каже, това изкуство беше навлязло в семейството, започнах да следя с интерес отзивите за „Розата“. Това беше спектакълът, в който господин Менделбаум бе отредил главната роля на Кейти. И въпреки че някои вестници критикуваха постановката като цяло, за Кейти всички пишеха само добри думи. Един от критиците дори я беше сравнил със „студена вода на следващата сутрин“, което си е много висока оценка, особено щом идва от вестникар.

Нямаше никакво съмнение — беше пожънала небивал успех. Разбирате ли, беше нещо ново, а Лондон винаги става на крака и приветства новото.

Имаше нейни снимки във вестниците, а в един вечерен вестник бяха поместили статия, озаглавена „Как поддържам младостта си“, подписана от нея. Изрязах я и я показах на Анди.

Той ѝ хвърли един поглед, после хвърли един поглед и на мен и този поглед не ми хареса.

— Е? — попита той.

— Моля? — отвърнах аз.

— Ти какво ще кажеш?

— Не знам — отговорих.

— Продължавай с работата си — каза той.

И аз продължих.

Същата вечер се случи нещо странно.

По правило няхаме много работа в късните вечерни часове в „Макфарландс“, но разбира се, държахме отворено, в случай че на Сохо му хрумне да се почерпи преди лягане със заек по уелски^[2], така че, в случай че някой реши да си поръча, в единайсет и трийсет вечерта всички ние бяхме в бойна готовност. Но както обикновено не бяхме оптимистично настроени.

Точно в единайсет и трийсет едно такси спря пред ресторанта и от него излезе весела компания — един баровец, още един баровец, едно момиче и още едно момиче. Второто момиче беше Кейти.

— Здравей, чичо Бил! — каза тя.

— Добър вечер, мадам! — отговорих почтително, понеже бях на работа.

— Хайде, стига, чичо Бил — възпротиви се тя. — Кажу „Здрасти!“ на един приятел и се усмихни, иначе ще разкажа на всички за оня път, когато си ходил в Уайт Сити.

Има неща, които е по-добре да бъдат забравени завинаги, а вечерта в Уайт Сити, за която намекуваше Кейт, беше едно от тях. Аз все още твърдя и винаги ще твърдя, че полицаят нямаше никакво право..., но това е една история, която няма да ви заинтригува особено. Както и да е, бях много щастлив да видя Кейти и се усмигнах.

— Не беше кой знае какво — казах аз. — Радвам се да те видя, Кейти.

— Три пъти ура! Джими, искам да те запозная с моя приятел, чичо Бил. Тед, това е чичо Бил. Вайълет, това е чичо Бил.

Ситуацията не позволяваше да й перна един по врата, въпреки че много ми се искаше, защото тя се държеше така, както никога преди, когато беше при нас. Беше самоуверена и дръзка. След това усетих, че е от нерви. И това беше напълно естествено, при положение че младият Анди всеки момент можеше да изникне отнякъде.

И, разбира се, точно в този момент откъм канцеларията се появи той. Кейти погледна към него, той погледна към нея и видях как лицето му се вкамени. Не каза нито дума и веднага се прибра обратно.

Чух как Кейти задиша тежко.

— Изглежда добре, нали, чичо Бил? — попита с много тих глас тя.

— Да, доста добре — отвърнах й. — Ей, хлапе, чета отзивите във вестниците. Всички казват, че си страхотна.

— О, недей, чичо Бил! — каза тя, като че ли я бях наранил. А аз просто исках да й направя комплимент. Момичетата са странни същества.

Когато компанията плати и ми оставиха бакшиш, който ме накара да си спомня отново за дните в „Гуелф“, само дето го нямаше

главният келнер Дик Търпин да се появи отнякъде за своя дял, всички излязоха. Но Кейти поизостана да разменим по една дума.

— Той изглеждаше добре, нали, чичо Бил?

— Доста.

— Говори ли понякога за мен?

— Не съм го чувал.

— Мисля, че все още ми е много ядосан, а, чичо Бил? Сигурен ли си, че никога не е говорил за мен?

За да ѝ повдигна настроението, ѝ разказах за оная изрезка от вестника, която му бях показал, но като че ли това изобщо не свърши работа.

И тя излезе.

Следващата вечер отново дойде да вечеря, но с други баровци и с други момичета. Този път бяха шест заедно с нея. И тъкмо бяха седнали, когато влязоха Джими и Тед от предишната вечер. Бяха с две момичета. Те също заеха местата си и докато вечеряха, разговаряха през масите в най-доброто настроение, което можете да си представите.

— Кейти — чух да казва един от баровците, — ти беше права. Той наистина си струва цената.

Не зная за кого говореха, но всички се разсмяха. И от време на време се чуваше някой глас да хвали храната, което не ме учудваше, защото Жул винаги се представяше на ниво. У тези французи има нещо артистично, импулсивно. В момента, в който му казах, че имаме клиенти, той направо разцъфна, така да се каже, като цвете, когато го сложиш във ваза с вода.

— О, най-после! — каза той и се опита да ме прегърне и целуне. — Значи славата ни е преминала нови граници, а? Това ме радва. Колко съм се молил и за клиентела късно вечер, и ето че Бог отговори на молитвите ми.

Изглежда наистина е бил прав. Десет първокласни клиенти на вечер беше много добре за „Макфарландс“. Трябва да споделя, че и самият аз бях въодушевен. Не мога да отрека, че понякога „Гуелф“ ми липсваше.

На петата вечер, когато ресторантът беше почти препълнен и по всичко приличаше на „Одис“ и „Романос“, а аз и двете момчета, които ми помагаха, работехме с удвоени сили, изведнъж осъзнах всичко.

Отидох при Кейти и се наведох над нея много почтително, с отворена бутилка в едната ръка и ѝ прошепнах:

— Всичко е екстра, хлапе. Прекрасна работа вършиш за доброто старо ресторантче.

И между другото, тя ми се усмихна и аз разбрах, че съм се досетил правилно.

Анди се мотаеше наоколо и държеше нещата под око, както винаги, и веднъж, като минавах покрай него, му казах:

— Прави ни голяма услуга като пълни ресторанта със знаменитости, нали?

— Върши си работата — отговори ми той.

И аз го послушах.

На излизане от ресторанта Кейти се поспря на вратата да разменим по една дума.

— Казва ли нещо по мой адрес, чичо Бил?

— Нито дума — отговорих.

И тя си тръгна.

Сигурно сте забелязали, господине, че в Лондон клиентелата е като стадо овце. Всички се мъкнат по петите на някой баровец и се хранят там, където той се храни. Един месец всички ходят на едно и също място, следващия месец — на друго. Някой от стадото обявява, че е открил ново място и всички хукват да го видят. Проблемът с новите места е, че веднъж добили навика, там си мислят, че това винаги ще се повтаря, и че от тях се иска само да седнат, да скръстят ръце и да си зачакат реда. Пристигне ли популярността на вратата, добрата кухня и доброто обслужване излитат през прозореца. Ние в „Макфарландс“ нямахме намерение да допуснем подобно нещо. Дори и да не беше заради Анди, който се появяваше изневиделица при първия признак на отпускане, и аз, и Жул трябваше да се грижим за своята професионална репутация. Не си придавах никаква важност, след като нещата потръгнаха така добре. Работех още по-усърдно и следях четирите момчета, които ми помагаша (понеже бяха вече четири), да приемат поръчките на секундата.

В резултат на това, за разлика от повечето популярни ресторанти, ние поддържахме нашата популярност. Хранехме добре, обслужвахме добре и щом нещата веднъж потръгнаха, спиране нямаше. Сохо не е много далече, ако се замисли човек, и много хора нямаха нищо против

да се поразтъпчат малко и да видят нещо наистина добро в покрайнините му. Така добихме своята популярност и я пазим добре и до ден-дневен. Ето как „Макфарландс“ стана това, което е, господине.

И с вида на човек, който е завършил една добре разказана история, Хенри млъкна. После сподели колко е хубаво, че господин Удуърд от Челси е запазил способностите си, въпреки напредналата възраст.

Погледнах го недоумяващо.

— По дяволите, човече! — извиках аз. — Нали не искате да кажете, че това е всичко? Ами Кейти и Анди? Какво стана с тях? Събраха ли се заедно изобщо?

— Ай-ай-ай! — каза Хенри. — Щях да забравя.

И продължи:

— С течение на времето Анди започна все повече да ме дразни. За нула време спечели купища пари от вечерната клиентела, като знаеше много добре, че ако не беше Кейти, нито един човек нямаше да стъпи в ресторанта.

Сигурно сте на мнение, че всеки, който има претенциите да е човешко същество, щеше най-малкото от признателност да прости и да забрави и да посрещне Кейти с една блага дума, когато тя влезе в ресторанта. Но не би! Анди само обикаляше из салона и гледаше всички на кръв. А една вечер направи нещо, което направо преля чашата.

Ресторантът беше препълнен. Кейти също беше дошла. Пианистът свиреше. Всички се забавляваха. По едно време младият пианист засвири мелодията, на която Кейти танцуваше в представлението си. Беше нещо мелодично, лесно запомнящо се. Лам-там-там-ти-ри-рам. Нещо такова. Та така — младежът засвири парчето и всички започнаха да пляскат, да барабанят по масите и да подканят Кейти да стане и да танцува, което тя и направи. Запъти се към едно опразнено място в средата и тъкмо да започне, когато Анди се появи.

Щом го видях да се приближава, веднага забелязах, че съседната маса се нуждае от почистване и отидох там, за да си свърша работата. Така успях да чуя всичко.

Той й каза много тихо:

— Не можеш да правиш това тук. Къде си мислиш, че се намираш?

— О, Анди! — успя да каже тя.

— Много съм ти задължен за усилията, които очевидно полагаш, но не е необходимо. „Макфарландс“ работеше много добре и преди твоите най-добронамерени усилия да го превърнат в зоологическа градина.

И това го каза той! Човекът, който броеше печалбите всяка вечер! Понякога си мисля, че признателността е останала завинаги в историята и този свят не заслужава дори и една уважаваща себе си гърмяща змия да живее в него.

— Анди! — започна Кейти.

— Това е всичко. Няма нужда да го обсъждаме. Ако искаш да идваш тук, за да вечеряш, не мога да те спра. Но няма да разреша това място да се превърне в нощен клуб.

Не си спомням да бях чувал подобно нещо. Ако имах куража, щях да му кажа какво мисля по въпроса. Или поне щях да го погледна.

Кейти не каза нищо и се върна на масата.

Но случката има и продължение. Веднага щом компанията ѝ разбра, че тя няма да танцува, всички започнаха да роптаят и един млад баровец, с почти два пръста чело и същото количество брадичка, се развика:

— Не, не не! Не бъди лоша. Би-и-и-с! Не спирай. Бис! Бис! Бис!

Анди отиде при него.

— Трябва да ви помоля да не вдигате толкова шум — почтително каза той. — Пречите на останалите.

— Глупости! Защо пък да не...

— Един момент. Може да вдигате целия този шум отвън на улицата, но докато сте тук, вътре, ще се държите прилично. Разбирате ли?

Баровецът скочи на крака. Беше изпил порядъчно количество. Знам това, защото аз му сервирах.

— Кой, по дяволите, си ти? — попита той.

— Седнете — каза Анди.

И в този момент баровецът го зашлеви. В следващия момент Анди го хвана за яката и го замъкна навън с вещица, с която би се гордял всеки истински професионалист от охраната. След това го изхвърли през вратата.

Това прекрати веселбата.

Човек не може никога да е сигурен в ресторантьорския бизнес. Това, което унищожава един, създава друг. Изобщо не се съмнявам, че ако бяхме изхвърлили добър клиент от „Гуелф“, това щеше да е краят на заведението. Но популярността на „Макфарландс“ като че ли още повече нарасна. Предполагам, че място, където във всеки момент могат да изхвърлят някой от съседната маса, наистина носи известно очарование.

Както и да е, сигурно по този начин е гледала на нещата нашата вечерна клиентела, защото от този момент нататък трябваше да резервиращ маса предварително, ако искаш да вечеряш при нас. Всичко живо се стичаше насам.

Но не и Кейти.

Повече не я видяхме в ресторанта. И нищо чудно, след като Анди се държа така лошо с нея. Аз бих поговорил с него по този въпрос, стига той да беше човек, с когото можеш да поговориш за нещо.

Един ден, ей така, да му повдигна настроението само, му казах:

— Колко ли струва сега такъв ресторант, а, господин Анди?

— По дяволите ресторанта! — отвърна ми той.

При цялата тази вечерна клиентела! Странно нещо е светът.

Господине, преживявал ли сте някога истински шок — нещо, което ви идва отникъде и ви прасва като с парен чук? На мен ми се е случвало и ей сега ще ви разкажа.

Когато човек достигне моята възраст и си има работа, с която е зает, докато дойде време за лягане, той добива навика да не се тревожи много-много за неща, които животът не му е натикал току под носа. Ето защо до този момент Кейти някак си беше престанала да занимава мислите ми. Не че бях спрял да обичам милото дете, но имах толкова много други неща на главата, понеже вече бях шеф на четирима младоци и работата в ресторанта ставаше все повече, че дори и да се сещах за Кейти, казвах си, че всичко при нея е наред и не се безпокоях. Истината е, че не бяхме я виждали в „Макфарландс“ от вечерта, когато Анди изхвърли онзи с ниското чело, но това не ме тревожеше. Ако бях на нейно място, щях също да спра да идвам, щом съм разбрал, че Анди все още ми се сърди. Та нали ви казвам, мислех си, че при нея всичко е наред и причината да не я виждаме вече е, че е станала клиент на друг ресторант.

И тогава, една вечер, която се случи моята свободна вечер, получих писмо и цели десет минути след като го прочетох, не можех да се опомня.

Когато станеш на моята възраст, започваш да вярваш в силата на съдбата и съдбата наистина имаше пръст в този случай. Ако това не беше моята свободна вечер, нали разбирате, аз щях да се прибера вкъщи чак в един часа или дори още по-късно. Но понеже не бях на работа, си бях вкъщи в осем и половина.

Живеех в същия пансион в Блумсбъри, в който живеех вече от десет години и когато се прибрах, намерих писмото ѝ наполовина напъхано под вратата.

Мога да ви го изрецитирам дума по дума:

Скъпи чичо Бил,

Не съжалявай много, когато четеш това писмо. Никой не е виновен, просто съм отчаяна и искам да сложа край на всичко. Ти винаги си бил толкова добър към мен и те моля да ми направиш една услуга. Не желая Анди да научи истината, затова искам да направиш така, че да изглежда сякаш се е случило естествено. Нали ще направиш това за мене? Няма да е никак трудно. Когато получиш това писмо, часът ще бъде един и всичко ще бъде свършило. Можеш просто да се качиш горе, да отвориш прозореца, да проветриш от газта и всеки ще си помисли, че съм умряла от естествена смърт. Ще бъде съвсем лесно. Ще оставя вратата отключена, за да можеш да влезеш. Аз съм в стаята, която е точно над твоята. Взех я вчера, за да съм близо до теб. Сбогом, чичо Бил. Ще направиш това за мен, нали? Не искам Анди да разбере каква е истината.

Кейти

Това беше писмото, господине, и казвам ви, направо ме сащиса. И по едно време се усетих, че ако не предприема нещо съвсем скоро, може да стане твърде късно и хукнах нагоре по стълбите.

Тя лежеше на леглото със затворени очи и газта тъкмо беше започнала да изпълва стаята с отровата си.

Щом влязох, тя подскочи и застана с втренчени в мене очи. Аз отидох до кранчето и спрях газта, след това се обърнах към нея:

— И какво сега? — попитах.

— Как се озова тук?

— Няма значение как. Ти какво имаш да кажеш за свое оправдание?

И тя се разрида, както преди, когато беше дете и някой я беше наранил.

— Хайде да се махаме оттук и да отидем някъде, където може да се диша. Успокой се и ще ми разкажеш всичко, когато излезем оттук.

Тя тръгна към мен и тогава видях, че куца. Помогнах ѝ да слезем до моята стая и я настаних на един стол.

— И какво сега? — попитах отново.

— Не ми се сърди, чичо Бил! — каза тя.

И ме погледна толкова жално, че отидох при нея, прегърнах я и я погалих по косата.

— Не се тревожи, скъпа — казах ѝ, — никой няма да ти се сърди. Но, за бога, кажи на стария човек, защо си се решила на такава глупава постъпка?

— Исках всичко да свърши.

— Но защо?

Тя отново избухна в плач, като дете.

— Не си ли чел по вестниците, чичо Бил?

— Да съм прочел какво във вестниците?

— За злополуката. Счупих си крака по време на репетиция. Мина вече доста време. Тогава работех по новия ми танц. Лекарите казват, че никога няма да се оправи. Повече няма да мога да танцувам. Ще си остана куца. Дори няма да мога да ходя както трябва. И когато си помислих за това... и за Анди... и всичко... аз...

Аз станах.

— Добре, добре. Не те обвинявам. Но тия работи не стават така. Виж какво, ако те оставя сама за половин час, обещаващ ли ми, че няма да се опиташ да го направиш пак?

— Добре, чичо Бил. Къде отиваш?

— Излизам за малко. Ще се върна съвсем скоро. Ти си седи тука и си почивай.

С такси пристигнах до ресторанта за десет минути. Намерих Анди в канцеларията му.

— Какво има, Хенри? — попита ме той.

— Хвърлете един поглед — казах аз.

Винаги съществува риска да попаднеш на човек като Анди — който има свои разбирания, върви право напред и постига своето. И когато бедата дойде, тя се изсипва върху него като един тон тухли. Понякога ми се струва, че в този живот рано или късно бедата идва при всеки един от нас — при повечето тя идва на малки части, тънко намазана, така да се каже, а при някои идва на цели буци. Такъв беше случаят с Анди. И понеже знаех какво ще се случи, след като му покажа писмото, идеше ми да го предупредя; Стегни се, млади човече, защото ей сега ще ти дойде като гръм от ясно небе!

Не обичам да ходя на театър, но когато ходя, обичам да гледам някоя от ония пиеси с повече силни чувства в тях, които пресата обикновено критикува. Вестниците пишат, че в живота хората не се държат по този начин. Повярвайте ми, господине, държат се. Виждал съм веднъж на сцената един актьор да чете писмо, което явно не му хареса. Преглъщаше, поемаше си дъх, сякаш се задушаваше, блещеше очи, опитваше се да каже нещо, но не се получаваше и се наложи да се хване за един стол, за да не падне. Имаше статия във вестника, че всичко това не е изиграно както трябва и че в истинския живот такива неща няма. Повярвайте ми, вестникът не беше прав. Когато прочете писмото, Анди не пропусна нито едно от нещата, които оня правеше на сцената.

— Боже! — промълви той. — Тя... тя... Ти навреме... успя ли?

Щом ме погледна, разбрах, че бедата беше уцелила право в десетката и то със страшна сила.

— Ако имате предвид дали е мъртва — казах аз, — не, не е мъртва.

— Слава богу!

— Не още — добавих аз.

И в следващия миг и двамата бяхме в таксито на път за моята стая.

Анди никога не е бил от бързивите и в таксито също не обели дума. Първата дума, която каза, беше чак когато се качвахме по стълбите:

— Къде?

— Тук — посочих аз.

И отворих вратата.

Кейти стоеше права до прозореца и гледаше навън. Тя се обърна още щом влязохме и видя Анди. Отвори уста като да каже нещо, но от нея не излезе никакъв звук. Анди също мълчеше. Той само я гледаше. И двамата се гледаха.

По едно време той тръгна към нея, прекоси стаята залитайки, падна на колене и я прегърна.

— О, детето ми! — каза той.

И тогава разбрах, че не съм им необходим, така че затворих вратата и изчезнах. Отидох до най-близкия театър и изгледах един мюзикъл от половината нататък. Но, честно казано, не успя да ме впечатли ни най-малко. За да оцени по достойнство една музикална творба, човек трябва да бъде много съсредоточен.

[1] Квартал на Лондон, известен с ресторантите си и с бохемския си живот — Б.пр. ↑

[2] Препечен хляб със сирене — Б.пр. ↑

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.